

بقلم مرحوم حاج میرزا ابوالحسن علوی

رجال صدر مشروطیت

— ۹ —

مستشارالدوله

میرزا صادق خان مستشارالدوله پسر میرزا جواد خان مستشارالدوله آذربایجانی همشیره زاده شیخ محسن خان مشیرالدوله، سن او بیشتر از ۵۰ سال است. تحصیلات او در اسلامبول در مدرسه سلطانی عثمانی و از قراریکه شنیده شده بسیار خوب است. در انشاء فارسی یکی از اشخاص قابل است. پس از تکمیل تحصیلات در طهران در وزارت خارجه مدتی مشغول بود و بعد در تبریز در پیش پدرش که کارگذار بود و ملقب بلقب صدیق حضرتی بود. در دوره اول مجلس شورای ملی (۱۳۲۴) از طرف تبریز وکیل شد و بطهران آمد و جزو رؤسای مشروطه طلبان شد. پس از توپ بستن مجلس (۱۳۲۶) دستگیر محمد علی میرزا گردید و چندین ماه بطور سختی در حبس باغ شاه (باغ شاهدربار دوره استبداد صغیر محمد علی شاه بود). پس از فتح طهران در انتخاب ثانی مجلس از طبران و آذربایجان وکیل گردید ولی وکالت آذربایجان را قبول کرد و مدتی نیز رئیس مجلس شورای ملی بود. در سال ۱۳۲۹ که کابینه در تحت ریاست سپهدار اعظم تشکیل شد از وکالت استعفا داد و وزیر داخله گردید و در کابینه نجفقلی خان مصمصام السلطنه بختیاری (۱۳۳۰) وزیر پست و تلگراف بود. بعد از تاریخ ۱۳۳۰ مدتی بی شغل بود تا در سال ۱۳۳۳ که کابینه در تحت ریاست میرزا حسن خان مشیرالدوله تشکیل شد او وزیر داخله بود و حالیه (جمادی اولی ۱۳۲۶) گویا بی شغل است. از اشخاصی است که در دوره مشروطیت سرکار آمد و الحاق قابل تحسین است.

مشاورالملک (میرزا محمودخان قمی)

از اشخاصی است که جزو اول شاگردانی است که از طرف ناصرالدین شاه بفرنگستان برای تحصیل فرستاده شدند. تحصیلات خود را در علم هیئت نمود و از قراری که میگویند جزو علمای این فن است. پس از مراجعت از فرنگستان مدتهای مدید در تلگرافخانه مشغول بود و بعد سالهای متمادی بکارگذاری بغداد مأمور بود. در دوره اول مجلس (۱۳۲۵) از طرف مجلس وکیل گردید، و بعد از تعطیل مجلس در وزارت عدلیه مستخدم و بالاخره جزو اعضای دیوان عالی تبریز گردید و حالیه (۱۳۳۶) پیش از دو سال است که بدون شغل در خانه خود است. سن او بیش از ۸۰ سال است. رساله در هیئت نوشته است.

مشاورالوزاره (حاجی میرزا یحیی خان)

پسر میرزا محمود خان مشاورالملک. سن او متجاوز از ۴۰ سال است. تحصیلات خود را در دارالفنون طهران تمام کرده زبان فرانسه را حرف میزند. در اوایل عمر در موقعی که پستخانه آیران بدست فرنگیها اداره میشد مأمور پستخانه بود. در حدود ۱۳۱۷ در موقعی که پدرش مشاورالملک

کارگذار بنیاد بود او هم مأمور کربلا بود و چند سالی در آنجا بود. در سال ۱۳۲۰ که حاجی محمد علی خان امین السلطنه ضریح نقره برای ائمه بقیع میخواست بفرستد این حاجی مشاورالوزراء از طرف دولت مأمور بردن ضریح گردید. در موقعی که گمرک ایران بدست بلژیکیها اداره میشد مأموریتهای زیاد در کردستان و سایر ولایتهای غربی داشت. در حدود ۱۳۲۶ مأمور خراسان بود و چون خیلی برای آزادی نیز کار میکرد اهالی خراسان بواسطه حسن ظن او را رئیس بلدیة مشهد انتخاب کردند در این مأموریت خیلی باقیبالت از عهده بر آمد. در سال ۱۳۲۹ که مجلس تعطیل گردید بطهران آمد و در اداره خزانهداری مشغول خدمت گردید و مأموریتهای مفصل در اطراف طهران شهربار و زرند و ساوه و غیره نمود و باقیبالت تمام وصحت اداری کار میکرد. در سال ۱۳۳۵ مأمور امور مالیه کردستان گردید و حاله (۱۳۳۶) گویا در طهران است.

مشیرالدوله (میرزا حسن خان)

پسر میرزا نصرالله خان مشیرالدوله نائینی. سن او پیش از چهل سال است. تحصیلات خود را در فن حقوق در مسکو کرده است. پس از اتمام تحصیلات بسفارت پطر سبورگ منصوب گردید و موقعی بود که میرزا نصرالله خان مشیرالدوله پدرش وزیر امور خارجه بود و آن وقت لقب مشیرالملکی داشت. اول دفعه که مشیرالدوله وزیر شد در تاریخ رجب ۱۳۲۵ که کابینه در تحت ریاست میرزا احمدخان مشیرالسلطنه تشکیل شده بود او وزیر عدلیه گردید و بلبق مشیرالدوله نائل شد و در همین سال بود که برای تبلیغ تاجگذاری محمدعلی شاه بجمهوری فرانس پیاریس مسافرت کرد. و در سال ۱۳۲۵ در کابینه ابوالقاسم خان ناصرالملک وزیر خارجه گردید و همین طور در کابینههای مختلف با تغییر شغل بوزارت منصوب بود حتی پس از بستن مجلس در ۱۳۲۶ در زمان استبداد صغیر در کابینه مشیرالسلطنه و کابینه سعدالدوله مشغول کار بود. در سال ۱۳۲۷ پس از فتح طهران و تشکیل کابینه ولی خان سپهبد اعظم او نیز وزیر عدلیه گردید و در این موقع برای اصلاح عدلیه (بخش خود) يك عده از قضاة را بدون محاکمه برخلاف قانون اساسی از عدلیه خارج کرد و این عمل مخالف توقع مردم از مشیرالدوله بود. بالاخره در سال ۱۳۳۳ کابینه بریاست مشیرالدوله تشکیل یافت ولی برای فشار روسها وانگلیسها پس از چهل روز مستعفی گردید والی حال که جمادی الاولی ۱۳۳۶ است در کابینههای مختلف وزیر است. مشیرالدوله یکی از بهترین اشخاص قانونی ایران است. قوانین موضوعه دوره جدید مخصوصاً عدلیه فقط به همت و صرف وقت مشیرالدوله بوده است. یکی از اشخاصی که منظور نظر است مشیرالدوله است.

مشیرالملک (مهدی خان)

پسر میرزا محمد علی خان علاءالسلطنه آذربایجانی. سن قریب ۳۵ (در سال ۱۳۳۶). سفیر دولت ایران است در لندن. بدرستی اعمال و حسن اخلاق شهرت کامل دارد.

میرزا مصطفی آشتیانی (مرحوم)

پسر حاجی میرزا حسن مجتهد معروف ساکن طهران. در دوره میرزا علی اصغر خان اتابک اعظم جزو مخصوصین او از فرقه علما بود و بعد بهمین جهات یعنی یکی دوستی با اتابک و دیگر بواسطه نفوذ پدرش جزو معروفین طهران و تقریباً مرجع خاص وعام در مسائل عمومی گردید، و در

امورات مشروطیت هم اگر چه ظاهراً خیلی خودش را معروف نمیکرد ولی باز در اغلب مسائل اساسی بی اطلاع نبود. در اواخر ۱۳۲۶ که جماعتی از علمای طهران و اهالی بیقعه حضرت عبدالعظیم نزدیک طهران بر ضد محمدعلی میرزای شاه مخلوع متحصن گردیدند، میرزا مصطفی تقریباً رئیس آن دسته بود. بعد در اوایل سال ۱۳۲۷ بنا بر تحریکات درباریهای محمدعلی میرزا جماعتی از اشرار شبانه بخانه او ریخته و او را بطور فجیعی مقتول کردند. سن او متجاوز از ۵۰ سال بود.

معاذ السلطنه (میرزا ابوالحسن خان نائینی)

برادرزاده میرزا نصراله خان مشیرالدوله صدر اعظم در جزو اجزاء وزارت خارجه بوده و در حدود سال ۱۳۲۲ در بادکوبه قونسول دولت علیه ایران بود و این زمان مصادف بود با انقلاب روسیه و جنگ ارمنی و مسلمان بواسطه حمایت از ارمنیها و بعضی روسها بعنوان تبعه دولت ایران از این راه ثروت زیادی حاصل کرده و در اوائل مشروطیت بطهران آمد و جزو مشروطه طلبان فعال بشمار میآمد. در موقع بستن مجلس شورای ملی در جمادی الاولی ۱۳۲۶ بفرنگستان سفر کرد و بعد از فتح طهران در ۱۳۲۷ بطهران آمد و وکیل مجلس شورای ملی گردید. در سال ۱۳۲۹ بوزارت پست و تلگراف منصوب شد و در حدود ۱۳۳۲ بحکومت یزد تعیین گردید و بعد از یک سال وچندی بطهران مراجعت کرد و در محرم ۱۳۳۴ که اغلب مشروطه طلبان از طهران بخیال حمله روسها بطهران و تصور حرکت سلطان احمد شاه بقم مهاجرت کردند او هم بقم آمد و از آنجا به نائین رفت. سن او متجاوز از ۴۰ سال است. مشارالیه در مجلس اول هم از طرف مجلس وکیل انتخاب شد.

معاون الدوله (میرزا ابراهیم خان)

پسر فرخ خان امین الدوله کاشی غفاری. سن او بیش از ۵۰ سال است. در زمان سلطنت ناصرالدین شاه جزو خلوت سلطنتی سمت پیش خدمتی منصوب بود ولی معنای نفوذ کاملی در امورات دولتی داشت و اغلب بهمراهی برادر خود مهدیخان وزیر مایون و میرزا محمدخان اقبال الدوله پسر عموی خود بر صد افتدارات میرزا علی اصغر خان امین السلطان کار میکرد. در اواخر دوره ناصرالدین شاه مدتی وزیر تجارت شد. در دوره مظفرالدین شاه بر حسب میل در باریهای طهران از طهران خارج و در تفهیس و خاک قفقاز قونسول ژنرال بود (۱۳۱۸). در سال ۱۳۱۹ مأمور دول بالکان و در بکارست پایتخت رومانی اقامت داشت. در ۲۸ ربیع الثانی ۱۳۲۸ که کابینه در تحت ریاست سیهدار اعظم تشکیل شد او بوزارت خارجه منتخب گردید و نیز در سال ۱۳۲۹ در کابینه سیهدار وزیر پست و تلگراف بود. در سال ۱۳۳۰ در کابینه نجفقلی خان صمصام السلطنه وزیر مالیه شد و در ۱۳۳۳ در کابینه میرزا حسن خان مستوفی الممالک وزیر خارجه و نیز در همان سال در کابینه مشیرالدوله بهمان سمت باقی ماند. پس از انحلال کابینه مشیرالدوله تا حال (جمادی الاولی ۱۳۳۶) بی شغل است. با آنکه از عناصر قدیم است در دوره جدید بهتر از خیلیها کار کرد.

معاون السلطنه مدیر روزنامه (زبان آزاد)

معاون السلطنه بن میرزا هدایت وزیر دفتر بن میرزا حسین مستوفی الممالک معروف آشنیانی است و حالیه تقریباً چهل و پنج سال دارد. شخصی است با فضل و ادب و خوشنویس و سدیقه و سیاق مخصوصی در چیز نویسی دارد. منتهای مدید سمت پیشکاری مالیه گیلان را داشت مختصری زبان فرانسه

میداند. در اواخر سلطنت مظفرالدین شاه بدون يك دليل ظاهری از كار كناره جسته و اغلب اوقات در طهران منزل خودش یا در قصبه نزدیک کرمانشاه که پدرش در حین حیات خود باو واگذار کرده بود بسر میرود، در موقعی که مهاجرین طهران (در ۱۲۴۴) در واقعه حرکت شان بقم و کرمانشاه میرفتند صدمه زیادی باملاك ایشان وارد شد و خود معاون مرض شدید غیر معلومی گردید و مجدداً از قصبه برای معالجه به بروجرد آمده و با کمال سختی روزگار میکدرانیده و بسیار علیل و ضعیف بوده است، معلوم نیست که کی بطرف طهران حرکت کرده. (گویا شخص بعدهم همین است. مجله یغما)

معاون السلطنه (میرزا جوادخان)

پسر آقا میرزا هدایت وزیر دفتر پسر میرزا حسین خان وزیر دفتر آشتیانی. سن او متجاوز از ۴۰ سال است. در سابق جزو وزارت مالیه و مستوفی کرمانشاه و صندوق خانیه سلطنتی بود. در دوره مظفرالدین شاه مستوفی کیلان گردید. در حدود ۱۳۲۳ از شغل خود در وزارت مالیه مستعفی گردید و در وزارت خارجه جزو منتظرین خدمت محسوب گردید و چون در وزارت خارجه شغل مناسبی را دارا نشد از طهران مهاجرت کرد و در صحنه نزدیک کرمانشاه ملکی خودش متوقف بود و تا زمانیکه مهاجرین از طهران در سال ۱۳۳۴ بصحنه رسیدند در همان حدود بود و بعد برای کسالتی که برای او عارض شد برای معالجه بروجرد رفت و از آنجا در سال ۱۳۳۵ بطهران مراجعت کرد و روزنامه آزاد را تاسیس کرد و حالیه (۱۳۳۶) در طهران است.

معمدالتجار (میرزا محسن)

پسر حاجی میرزا شفیع امینالتجار اصفهانی معروف باذربایجانی ساکن اسلامبول. حاجی میرزا شفیع مرحوم از نمره اول تجار ساکن اسلامبول بود که تجارت با ایران میکرد و اعتبارات او در اسلامبول خیلی بدرجه اعلی بود. پس از فوت او معمدالتجار در اسلامبول مشغول تعقیب روبه پدر و بتجارت مشغول بود. در موقع انقلاب ایران که معمدالتجار برای اصلاح بعضی کارها به تبریز آمده بود طبعاً بواسطه افکار جدیدی که در او بود وارد امورات ملی گردید و این موقع مصادف شد با سال ۱۳۲۶ که مجلس شورای ملی را شاه مخدوع محمد علی میرزا بتوب بست و عین الدوله حمله بشهر تبریز کرد. در آن میانه خانه و دارائی معمدالتجار در شهر تبریز بغارت رفت. در دوره دوم مجلس از طرف اهالی آذربایجان و کیل گردید و بطهران آمد و بواسطه این حوادث کار تجارت اسلامبول آن خانواده از رونق اولیه افتاد و حالیه (۱۳۳۶) در تبریز است. سن او نزدیک به ۴۰ سال است. از اشخاص با اخلاق متین بشمار میآید.

معدل الدوله میرزا منصور خان

پسر میرزا ظاهر کاشی. پدرش مستوفی سمنان و دامغان بود. خود او هم در شغل پدر برقرار ماند. تحصیلات خود را در دارالقنون کرده و مخصوصاً در رشته معین شناسی مدتی زحمت کشید. در اواخر سلطنت مظفرالدین شاه مأمور ممیزی مالیات خراسان گردید. میگویند در آن سفر ثروت کاملی حاصل کرد. سن او قریب ۵۵ سال است. در دوره دوم مجلس شورای ملی در ۱۳۲۸ از طرف قاین و سیستان و کیل گردید و همچنین در دوره سوم مجلس و بعد از مدتی نایب رئیس مجلس گردید. در اواخر سال ۱۳۳۳ بریاست مالیه آذربایجان مأمور گردید و از قرار

اخبار متواتره در این سفر بطور خوبی رفتار نکرد و شاکه های زیاد پیدا کرد و حالیه (۱۳۳۶) گویا در طهران است .

مفخم الدوله (اسحق خان)

اسحق خان مفخم الدوله پسر میرزا عبدالغنی پسر حاجی حسنعلی خوئی است (حاجی حسنعلی خوئی برادر حاجی جعفرعلی و حاجی جعفرعلی پدر حاجی میرزا جبار ناظم العداله است که پدر میرزا جواد خان سمدالدوله باشد) . سنش تقریباً پنجاه پنج و در اوایل عمر بتوسط میرزا نجفعلی خان کارپرداز داخل خدمت وزارت خارجه گردید و مدتها در خاک عثمانی مشغول خدمت بود . بعد مدتی در مصر بود و میگویند بواسطه فوت یکی از تجار متمول ایرانی بلا وارث در مصر ثروت کثی بدست آورد و در حدود سال ۱۳۲۱ در واشنگتن بود و با دو دولت شیلی و مکزیك عهدنامه های تجارتي بست و در ۱۳۲۲ وزیر مختار اطریش شد و بعدها وزیر مختار یطر زبوع گردید و این مأموریت را تا سال ۱۳۳۵ داشت . در خلال این سال معزول و مأمورهای تحت روم گردید . مشارالیه یکی از مأمورین قابل دولت ایران در خارجه بوده اصول و آداب زندگانی اروپارا کاملاً مستحضر است و در سوابق ایام گویا در سفارت برلین هم مصدر خدمتی بوده است .

مقوم الملك (میرزا مهدی خان)

پسر حاجی میرزا حبیب الله مجدالاطباء همدانی ساکن طهران . سن او نزدیک به ۴۰ سال است . اول جزو شاگردهای مدرسه سیاسی در طهران بود و بعد در زمانی که مسیو داسر بلژیکی در تاریخ ۱۳۲۴ رئیس مدرسه فلاحت گردید او هم بمدرسه فلاحت رفته مشغول تحصیل شد . در سال ۱۳۲۹ که داسر مزبور رئیس خالصه جات طهران گردید میرزا مهدی خان را بمناسبت آشنائی سابق مترجم خود نمود و بعد در حدود ۱۳۳۱ رئیس تفتیش خالصه جات گردید و حالیه (۱۳۳۶) گویا در خزانه داری مشغول خدمت است . معلومات او خوبست ولی گویا اخلاقاً قابل تحسین نیست .

ملك التجار (حاجی محمد کاظم - تبریزی)

پسر آقا مهدی ملك التجار تبریزی ساکن طهران . آقا مهدی تاجر معتبر جدی بود . از معتمدین مرحوم میرزا تقی خان امیرصدر اعظم اوایل سلطنت ناصرالدین شاه بوده . حاجی محمد کاظم که سن او حالیه (۱۳۳۶) بیش از ۷۰ است بکلی برخلاف پدر اخلاقاً بوده است . در نمره اول شارلاتان و متقلب روزگار است . سابقاً بهرامی میرزا علی اصغر خان اتابیک اعظم در طهران مرجعیتی داشت و بهمین وسیله تحصیل ثروت میکرد . ضرر او بعالم اقتصادی ایران در مسئله تأسیس شرکت عمومی یکی از مسائل معروف ایران است که بیش از ۴۰۰۰۰۰۰ تومان یسول مردم را از سال ۱۳۳۴ الی حال (۱۳۳۶) باینکه در عدایه طهران چندین دفعه محکوم شده است نداده و هرروز بوسیله اسباب ظفره و تعلل را فراهم می آورد . در فن کاغذسازی و جعل اسناد اول شخص است .

ملك زاده (دکتر مهدی خان)

پسر حاجی میرزا نصر الله ملك المتكلمین اصفهانی (بهشتی) (بهشت یکی از بلوکات اصفهان است) . سن او بیش از ۳۵ سال نیست . در حدود ۱۳۲۴ بود که از طهران برای تحصیل به بیروت

مسافرت کرد. پس از تحصیل مقدمات داخل شعبه طبیبی گردید و از مدرسه طبیبی بیروت شهادت نامه گرفته و سفری بااروپا کرد و از راه اروپا در ۱۳۲۷ بطهران مراجعت کرد و بریاست اطباء ژاندارمری در مرکز مقرر گردید. و نیز در حدود ۱۳۳۳ بود که بریاست حفظالصحه کل نظام در وزارت جنگ و ریاست مریضخانه احمدیه در طهران منصوب گردید. از اول جزو فرقه دموکرات بود. در محرم ۱۳۳۴ با مهاجرین احرار از طهران خارج شد و تا اصفهان با مهاجرین بود و از آنجا بطرف شیراز رفت و در آنجا دستگیر انگلیسها گردید و انگلیسها او را در اصفهان تحویل قشون روس دادند. روسها او را بطرف قزوین فرستادند که از آنجا برای مجاکمه بروسیه ببرند ولی در قزوین بهرامی میلیون در ۱۳۳۵ خلاص شد و حالیه در طهران است.

ممتاز الدوله (میرزا اسماعیل خان)

پسر میرزا علی اکبر مکرّم السلطنه پسر آقا صمد صراف تبریزی. سن او بیش از چهل سال است. سابقاً در وزارت خارجه مشغول و مدتهای زیاد در اسلامبول در سفارت خانه مشغول خدمت بود. در اوایل ریاست عبدالمجید میرزای عین الدوله بطهران آمد و در دستگاه عین الدوله مشغول مترجمی بود. در دوره اول مجلس از طرف مجلس وکیل گردید و در موقع توب بستن مجلس او رئیس مجلس بود و پس از انحلال مجلس سفارت فرانسه متحصن گردید و از آنجا بیاریس رفت. پس از فتح طهران در سال ۱۳۲۷ بطهران آمد و از طرف آذربایجان وکیل گردید و در سال ۱۳۲۹ نیز رئیس مجلس بود. در کابینه ولی خان سیهدار اعظم (۱۳۲۹) وزیر مالیه گردید و در کابینه مصمص السلطنه بختیاری وزیر عدلیه گردید و بعد مدتها بی شغل بود تا در سال ۱۳۳۵ در کابینه محمدعلی خان علاء السلطنه وزیر عدلیه شد و حالیه (جمادی الاالی ۱۳۳۶) گویا بی شغل است.

ممتاز السلطنه (صمد خان)

پسر آقا علی اکبر مکرّم السلطنه پسر آقا صمد آذربایجانی. برادر ممتاز الدوله سفیر حالیه (۱۳۳۶) ایران در بیاریس. سن گویا ۴۵ است. شهرت خوبی در حسن اخلاق ندارد.

ممتاز الملک (هرتضی خان)

پسر حاجی میرزا جبار پسر حاجی صفرعلی خوئی برادر میرزا جواد خان سعدالدوله. سن او تقریباً ۵۰ سال است. بهیچوجه شباهت بپدرش سعدالدوله ندارد و مخصوصاً در اخلاق بکلی برخلاف مشارالیه است. از اجزاء قدیم وزارت خارجه و مأموریتهای زیاد داشته است. در سال ۱۳۲۴ وزیر مختار دول متحده امریکا بود و بعد از دو سال بطهران مراجعت کرد. بعد از مدتی نیز بااروپا مسافرت کرد و ثانیاً بطهران آمد. در موقعی که کابینه در سال ۱۳۳۴ بریاست ولی خان سیهدار اعظم (سیهسالار اعظم) تشکیل گردید او بوزارت معارف و اوقاف منتسب شد و الحق در این مأموریت میشود گفت بهتر از اغلب وزرای دوره آزادی کار کرد. موزه ملی از یادگارهای او است. و نیز در کابینه وثوق الدوله که بعد از کابینه سیهسالار تشکیل گردید او به همین سمت باقی بود. پس از سقوط کابینه وثوق الدوله او هم مستعفی گشت والی حال (ربیع الثانی ۱۳۳۶) گویا در طهران است. بنا بجزا ئد آخری که از ایران رسیده گویا او بوزارت مختاری بطروگردار رسیده است.

سید مهدی الحجه

پسر سید جلال افجه (افجه قریه ایست بفاصله پنج فرسخی طهران در طرف شمال شرقی و جزو کوه پایه محسوب است) . سن او نزدیک به ۴۰ سال است . شغلی نداشته و ندارد . در ایام مشروطیت شغل او مشروطه طلبی و دمکرات پرستی بود . در طهران اغلب با میرزا سلیمان خان معاون وزیر داخله مربوط بود و بهین جهت بود که در محرم ۱۳۳۴ با احرار از طهران مهاجرت کرد و در اواخر ۱۳۳۵ که تانیاقشون روس از کرمانشاه و همدان خارج شدند او هم بطرف طهران رفت .

ناصر السلطنه آذربایجانی

حاجی ناصر السلطنه پسر حاجی میرزا رفیع نظام العلماء تبریزی از اجزاء خلوت و مقربین دربار مظفرالدین شاه بود . مدتها در دوره شاه مرحوم خالصه جات طهران را در واقع سر پرستی میکرد بلکه تحصیل ثروت برای آئینه خود از این راه مینمود . سن او قریب ۴۵ سال است و حالیه (۱۳۲۶) در طهران ساکن است . در اواخر دوره محمدعلی شاه مخلوع فوق العاده با روسها خلطه و آمیزش میکرد و از اینجهت بین اهالی ایران منفوریت تام دارد .

حاج سید نصر الله سادات اخوی

پسر آقا سید رضای اصم و ابکم (پدر حاجی سید نصر الله طور عجیبی مرد . قریب چهل روز مفقود الاثر بود بعد در یکی از جاههای قنات طهران در بیرون دروازه نعلش سید بیچاره را جستند و علتی هم ظاهر این قضیه نشد) . سن او متجاوز از ۵۰ سال نیست . تحصیلات خود را در طهران و مختصری در سامره نزد حاجی میرزا حسن شیرازی کرده . از اشخاص نافذ معروف ایران است . در دوره اول مجلس و کیل طلاب طهران گردید . و در دوره های دوم و سوم نیز از طرف اهالی طهران منتخب گردید ولی در دوره سیم استعفا کرد و بشغل مدعی العمومی دیوان عالی تمیز که در موقع بسته شدن مجلس مشغول بود اشتغال داشت والی حال (۱۳۲۶) بهمان شغل باقی است . از اشخاص با حس و با وجدان ایران و جزو علمای ادبیات ایران محسوب میشود .

نصر الملك حسنعلی خان

حسنعلی خان نصر الملك پسر حسینقلی خان مخبرالدوله سن ایشان نزدیک به چهل سال است . تحصیلاتش در پاریس بوده گویا بیشتر در علم حقوق کار کرده اند . پس از مدتی تحصیل چند گاهی در پاریس در سفارت ایران در موقعی که آقای یمین السلطنه سفیر بود ایشان هم بنیابت سفارت منصوب بودند . پس از مراجعت بایران در وزارت خارجه عضو شد و در دوره اول مجلس شورای ملی از طرف طبقه اعیان و کیل انتخاب شد و در دوره دوم نیز از طرف خود مجلس بوکالت منتخب شد ولی قبل از اتمام دوره دوم با اروپا مسافرت نمود . در سال ۱۳۳۲ بلقب نصر الملكی ملقب و در کابینه وزرا رئیس دفتر شد و در این کار بدرستی و حسن عمل معرفی شد . در کابینه میرزا حسن خان مشیرالدوله (۱۳۳۴) وزیر پست و تلگراف و پس از انجلال کابینه مذکور در وزارت مالیه در تشکیلات جدید که قانون مجلس وضع کرده بود بیک سمت تازه عضو شد . در ۱۳۳۵ در کابینه محمدعلیخان علاء السلطنه وزیر پست و تلگراف گردید . در محرم ۱۳۳۶ نیز در همان کابینه بوزارت عدلیه منصوب شد و حالیه که جمادی الاولی ۱۳۳۶ است گویا در طهران شغلی را دارا نیستند .